

การพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วม: การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเมืองในประเทศไทย

**The Participatory Urban Development and Renewal: Analyzing
Insights from Experts and Specialists in Urban
Development in Thailand**

กรรณา รัชชวิน¹,

สุพัตรา สุทธสุภา^{2*} และ ทิรวัดน์ พิมพ์เวิน³

¹มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ²มหาวิทยาลัยศิลปากร, ³มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Karuna Raksawin¹,

Supagtra Suthasupa^{2*} and Tirawat Pimwern³

¹ Chiang Mai University, ² Silpakorn University, ³ Thammasart University, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: supakoy@yahoo.com

บทคัดย่อ

ในการพัฒนาเมืองและการฟื้นฟูเมืองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างเมืองที่ยั่งยืนนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ มีความสำคัญอย่างยิ่ง การศึกษานี้ได้ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเมืองในประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์และเข้าใจถึงปัจจัยสำคัญและผลกระทบของการพัฒนาเมืองและการฟื้นฟูเมืองที่มีส่วนร่วม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการเลือกพื้นที่โครงการที่มีศักยภาพและการมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนนั้นสำคัญ โดยมีการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงการให้ข้อมูลที่โปร่งใสและการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมเป็นประจำ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคล การใช้นวัตกรรม และการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมที่เอื้อต่อทุกภาคส่วน ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถนำไปสู่การพัฒนานโยบายและแผนการพัฒนาเมืองและการฟื้นฟูเมืองที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ: การพัฒนาเมือง; การฟื้นฟูเมือง; การมีส่วนร่วม; การเคหะแห่งชาติ

* วันที่รับบทความ : 7 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 16 พฤษภาคม 2567

Abstract

Urban development and renewal are crucial for enhancing the quality of life and creating sustainable cities. This study employed qualitative interviews with experts and professionals in urban development in Thailand to analyze and understand the key factors and impacts of participatory urban development and renewal. The research findings indicate that selecting areas with potential and having clear goals and objectives are essential. This involves collaboration between the public and private sectors, maintaining transparency, and regular environmental impact assessments. Additionally, recommendations were made to develop human resources, utilize innovations, and establish participatory mechanisms that accommodate all stakeholders. These insights are vital for developing policies and plans that are effective and sustainable in urban development and renewal.

Keywords: Urban Development; Urban Renewal; Participation; National Housing Authority

บทนำ

ในช่วงเริ่มต้นของโครงการ การพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพและมุ่งเน้นในการเก็บข้อมูลมากกว่าการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมหรือการสำรวจเชิงปริมาณแบบเป็นระบบ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสามารถย่นระยะเวลาของกระบวนการเก็บข้อมูลได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้เชี่ยวชาญถูกมองว่าเป็น “จุดรวมความรู้” จากการได้รับความรู้ภายในที่สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกแทนการสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้เล่นที่กว้างกว่า นอกจากนี้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญยังมีประโยชน์ในสถานการณ์ที่การเข้าถึงข้อมูลอาจเป็นเรื่องยากหรือเป็นไปได้ เช่น ในเรื่องที่เป็นเรื่องต้องห้าม (Bogner et al., 2009 : 2)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ในการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองมีประโยชน์อย่างมาก เพราะผู้เชี่ยวชาญมีความรู้และประสบการณ์ที่ลึกซึ้ง ซึ่งช่วยให้เข้าใจแนวโน้มและความท้าทายในวงกว้างได้ การพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญยังช่วยให้เราได้แนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนานโยบายหรือปรับปรุงโครงการต่างๆ ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถให้ความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของนโยบายและแนวทางการพัฒนาได้อย่างมีประโยชน์ การสัมภาษณ์ยังช่วยให้เราได้รับมุมมองที่หลากหลายจากบุคคลที่มีภูมิหลังและประสบการณ์ต่างกัน ซึ่งช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้สร้างความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งอาจนำไปสู่การพัฒนาเครือข่ายและความร่วมมือในอนาคต นอกจากนี้ การสัมภาษณ์ยังถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเคหะให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของสังคม ในภาพรวม การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเคหะให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของสังคม

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเคหะแห่งชาติด้วยวิธีค้นคำสำคัญจากฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCD) ไม่พบการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ในการพัฒนาการเคหะ บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาโครงการของการเคหะแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้คือเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบและปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วมในประเทศไทย โดยสำรวจความต้องการและการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพกับผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างเมืองที่ยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

เทคนิควิธีการสัมภาษณ์เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีการรับรู้ มีเงื่อนไข และเป็นอัตวิสัย ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยใช้หลักการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ (Kruger and Casey, 2015: 129) เพื่อประเมินความสอดคล้องของข้อมูลที่เป็นผลการสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์หรือคำถามงานวิจัย ก่อนนำไปตัดสินใจในการดำเนินการขั้นตอนต่อไป

1 ขั้นตอนการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ การเลือกกลุ่มบุคคลที่จะไปสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างไม่เพียงแต่เป็นขอบเขตเชิงปฏิบัติที่ช่วยในกระบวนการสุ่มตัวอย่างเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทสำคัญในเชิงทฤษฎีในการวิเคราะห์และตีความอีกด้วย (Robinson, 2014 : 28)

1.2 ขั้นเริ่มการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย แนะนำตัวเอง สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง บอกวัตถุประสงค์ พูดคุยอุ่นเครื่องก่อนการสัมภาษณ์จริง และมีการบันทึกหรือใช้เครื่องบันทึกเสียงที่ได้แจ้งผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนการบันทึก

1.3 ขั้นสัมภาษณ์ ใช้คำถามที่เตรียมไว้ล่วงหน้า โดยมีโครงสร้างคำถามที่ชัดเจน

1.4 ขั้นบันทึกข้อมูลในขณะสัมภาษณ์และเขียนรายละเอียดภายหลัง อาจมีการตรวจสอบข้อมูลสัมภาษณ์จากแถบบันทึกเสียง และสิ้นสุดการสัมภาษณ์

2. หลักการบันทึกคำตอบ

ในการบันทึกคำตอบ ครอบคลุมข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 ทศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์และต่อการสำรวจ

2.2 ลักษณะปกปิดของผู้ให้สัมภาษณ์ที่อยู่อาศัยหรือองค์ประกอบอื่น ๆ ในชีวิตของผู้ให้สัมภาษณ์

2.3 องค์ประกอบใด ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสัมภาษณ์ เช่น การขัดจังหวะ ความยุ่งยากเกี่ยวกับ

นักศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ตอบคำถามบางข้อ

2.4 ข้อมูลอื่น ๆ นอกเหนือจากคำตอบจากการสัมภาษณ์ เช่น การวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ในศาสตร์สาขานั้นหรือวิชาชีพนั้น ๆ เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ (Gartmeier et al., 2008: 94)

วิธีการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีประสบการณ์ตามแนวคิดของ Gartmeier et al. (2008) เป็นวิธีการประเมินอีกรูปแบบหนึ่งที่มีลักษณะแตกต่างจากรูปแบบการประเมินอื่น การประเมินที่ทำโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ ไม่จำเป็นต้องมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์หรือการตอบปัญหาตามความต้องการ แต่จะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งในประเด็นที่พิจารณา อาจจะผสมผสานปัจจัยต่าง ๆ ตามวิจารณ์ญาณเพื่อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ หรือความเหมาะสมในการประเมิน การประเมินแบบนี้เน้นความเฉพาะทางในเรื่องที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นหลัก และได้พัฒนามาใช้ในการวิเคราะห์ที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง โดยเน้นการประเมินจากผู้รู้ที่มีประสบการณ์จริงสามารถสร้างความเชื่อมั่นและความเที่ยงธรรมในวิจารณ์ญาณ ทั้งนี้ การประเมินที่ได้รับจะมีความยืดหยุ่นตามความถนัดและประสบการณ์ของแต่ละคน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาเมือง การฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วม โดยการกำหนดกลุ่มตัวแทน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ที่กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มนักวิชาการ (Bogner et al., 2009: 221-222)

2. กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือก เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาอย่างเจาะจงเป็นกลุ่มที่น่าสนใจ (Critical case) และมีประสบการณ์ในเรื่องการพัฒนาเมืองและการฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วม ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ และเหตุผลและความสำคัญ

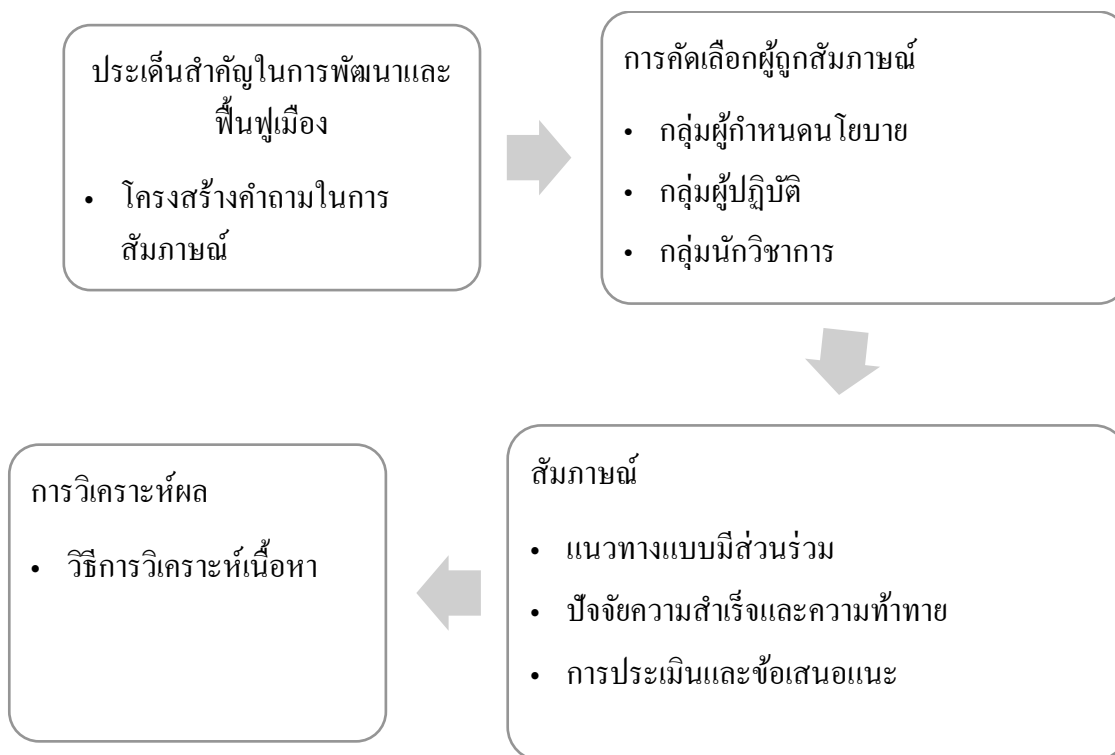
หน่วยงานและความเชี่ยวชาญ	เหตุผลและความสำคัญ
ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์สนับสนุนองค์กรชุมชนในด้านพัฒนาอาชีพ รายได้ ที่อยู่อาศัย และความเป็นอยู่ พร้อมทั้งมีอำนาจในการให้สินเชื่อ ประสานงาน และสนับสนุนการพัฒนาองค์กรชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน
ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลลัพท์ทางสังคม	การประเมินผลลัพท์ทางสังคมสำคัญเพราะช่วยวัดผลกระทบของโครงการหรือกิจกรรมที่มีต่อสังคม เป็นเครื่องมือวางแผนและปรับปรุงกลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม
นักวิชาการด้านเคหการ	นักวิชาการด้านเคหการมีความสำคัญในการวางแผน ออกแบบ และพัฒนาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความต้องการและความยั่งยืนของชุมชน รวมถึงส่งเสริมการอยู่อาศัยที่ดีเพื่อคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น
ผู้ทรงคุณวุฒิจากการเคหะแห่งชาติ	มีประสบการณ์และมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่ยั่งยืน สร้างโอกาสการเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน
ผู้มีประสบการณ์จากบริษัทขอนแก่นพัฒนาเมืองจำกัด	ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการเมืองด้วยการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม และบริการสาธารณะ ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมือง	มีประสบการณ์ในการวางแผนและดำเนินนโยบายผังเมืองที่ครอบคลุมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
ผู้ทรงคุณวุฒิจากการเคหะแห่งชาติ	มีประสบการณ์ในการกำหนดและบริหารนโยบายพัฒนาที่อยู่อาศัยวางแผนกลยุทธ์เพื่อสร้างความยั่งยืนและปรับปรุงโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
ผู้เชี่ยวชาญจาก UDDC (Urban Design and Development Center)	มีประสบการณ์ในการวางแผนและออกแบบเมืองที่ครอบคลุมและยั่งยืน เสริมสร้างคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมเมือง

4. วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Minichiello, 1995: 249-259)

ขั้นตอน การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

1. อ่าน จัดหมวดหมู่เนื้อหา
2. ตั้งโครงสร้างหัวข้อ จำแนกตามหัวข้อหลัก และหัวข้อย่อย
3. จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามหัวข้อของโครงสร้าง โดยข้อมูลสามารถซ้ำกันได้
4. ดึงข้อมูลจากหัวข้อหลักออกมา
5. อ่านเนื้อหาของข้อมูลตามหัวข้อย่อย แล้วรังสรรค์ขึ้นมาเป็นข้อค้นพบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้มีพื้นฐานมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองในประเทศไทย โดยเน้นที่ความเข้าใจและการใช้ประโยชน์จากความรู้ของผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการพัฒนาเมือง องค์ประกอบสำคัญประกอบด้วย

1. **การพัฒนาและฟื้นฟูเมือง** งานวิจัยมุ่งเน้นไปที่กระบวนการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง โดยมีเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงกระบวนการเหล่านี้

2. **ข้อมูลเชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ** การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความสำคัญในการให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าสำหรับการพัฒนานโยบายและโครงการ ข้อมูลเชิงลึกเหล่านี้ช่วยในการเข้าใจมุมมองที่หลากหลายและเป็นพื้นฐานสำหรับการวางแผนและดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1 **แนวทางแบบมีส่วนร่วม** เน้นการมีส่วนร่วมของรัฐบาล ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่นในกระบวนการพัฒนาเมือง เพื่อให้มั่นใจว่าตรงกับความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.2. **ปัจจัยความสำเร็จและความท้าทาย** งานวิจัยระบุปัจจัยความสำเร็จ เช่น การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน การเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพ การสร้างความร่วมมือ และการให้ข้อมูลที่โปร่งใส รวมถึงความท้าทาย เช่น งบประมาณที่สูงในโครงการขนาดใหญ่ ขาดองค์ความรู้ และความยุ่งยากเชิงระบบราชการ

2.3 **การประเมินและข้อเสนอแนะ** มีการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมและเทคโนโลยี และการสร้างกลไกการมีส่วนร่วม

3. **วิธีการ** งานวิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงระบบในการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ รวมถึงการออกแบบคำถาม การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีหลักการวิเคราะห์ประกอบด้วย Constructionism, Interpretivism และ Phenomenology ซึ่งช่วยในการตีความและทำความเข้าใจข้อมูลเชิงคุณภาพ

กรอบแนวคิดนี้มีเป้าหมายที่จะสร้างโครงสร้างการพัฒนาเมืองแบบมีส่วนร่วมที่สนับสนุนการวางแผนความร่วมมือ และการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของชุมชน

ผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 ท่าน นำไปสู่ผลดังนี้

1. ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วม

- การเลือกพื้นที่โครงการที่มีความต้องการที่จะพัฒนา/ฟื้นฟูและมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

- การเลือกพื้นที่โครงการที่มีศักยภาพและให้ความสำคัญในหลายมิติ มีขนาดโครงการที่มีความเป็นไปได้

- การร่วมกันสร้างเป้าหมายของโครงการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมือง เพื่อให้มีเป้าหมายที่ตรงกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และเป็นเป้าหมายที่ชัดเจน

- การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฟื้นฟูเมือง

- การคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ในระยะยาวที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนของเมือง
- การมีขั้นตอนการดำเนินงาน และผู้ดำเนินการที่ชัดเจน
- บุคคลและภาคส่วนที่จะขับเคลื่อนการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง เช่น คนในพื้นที่ เจ้าของที่ดิน นักวิชาการ หน่วยงานท้องถิ่น องค์กรหลักที่เกี่ยวข้อง (การเคหะฯ/กองทุนเมือง)
- ผู้นำท้องถิ่น เป็นส่วนสำคัญในการทำให้เกิดโครงการ ส่วนผู้ว่าราชการจังหวัดและเทศบาลในพื้นที่ จะเป็นผู้ทำให้เกิดการบูรณาการในพื้นที่
- จำนวนและบทบาทของผู้ที่มีส่วนร่วม ต้องเป็นคนในพื้นที่มากกว่าคนนอกพื้นที่ อันแสดงถึงความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วมในชุมชน
- หน่วยงานท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการพัฒนาเมือง ถ่วงดุลระหว่าง การลงทุนของเอกชน กับ มิติทางสังคม เพื่อประโยชน์ของสาธารณะ
- การเปิดเผยข้อมูลแก่ทุกฝ่าย แสดงความจริงใจของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- องค์กรประกอบในการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง ที่ครบทั้งพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพื่อการอาชีพ พื้นที่ทางสังคมและวิถีชีวิต พื้นที่เพื่อคุณภาพชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- การเริ่มโครงการจากจุดเล็ก ๆ ค่อย ๆ ขยายไปที่ละจุด โดยใช้จุดที่เป็นจุดร่วมกันของหลาย ๆ ชุมชน
- สถาบันการศึกษาให้การสนับสนุนความรู้ วิธีการ และช่วยวางแผน
- ปัจจัยด้านการเงิน และกองทุนสนับสนุนการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมือง
- นโยบาย กฎหมายและข้อบังคับที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมือง
- ความจริงใจ ความเข้าใจตรงกัน ความเคารพและยอมรับนับถือต่อกัน ความสัมพันธ์กันแบบพี่น้องคนไทยด้วยกัน
- ความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทที่เปลี่ยนไป แต่มีทิศทางพัฒนาที่ชัดเจน

2. ปัญหา อุปสรรค

- งบประมาณที่สูงในโครงการที่มีขนาดใหญ่
- ขาดองค์กรหลักในการพัฒนาเมือง
- การทำงานที่มีขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติของภาคราชการและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งหน่วยงานด้านสาธารณสุขและสาธารณสุขการ รวมทั้งวัฒนธรรมการประสานงานของหน่วยราชการ และระบบสั่งการจากผู้บังคับบัญชา
- ถ้าหน่วยงานส่วนกลางริเริ่มการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองจะมีบทบาทมาก หากแต่ละหน่วยงานส่วนกลางจะสนใจวาระการประชุม (Agenda) ของหน่วยงานตนเอง ไม่ได้พิจารณาร่วมกับ

หน่วยงานส่วนกลางอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งเกิดการซ้ำซ้อนและสิ้นเปลือง เช่น ในพื้นที่เดียวกันมีโครงการเกิดขึ้นโดยหน่วยงานส่วนกลางหลายแห่ง

- ขาดกฎหมายและการผังเมืองที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองอย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งใช้เครื่องมือทางกฎหมายไม่ถูกต้อง

- ความจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลของชุมชน
- การต่อต้านจากผู้ที่อยู่ในพื้นที่
- การขัดผลประโยชน์กับพื้นที่รอบโครงการ
- การสั่งให้ดำเนินโครงการจากหน่วยงานภาครัฐมากกว่าการริเริ่มโครงการจากชุมชนเอง (High

of Top-down; Low of Bottom-up)

- ขาดการรู้สิทธิและหน้าที่ของตน
- ขาดความสามารถในการบริหารจัดการการมีส่วนร่วม
- ขาดบุคคลและภาคส่วนที่จะขับเคลื่อนการฟื้นฟูเมือง
- ขาดผู้ประสานงาน (Co-ordinator) ที่ดี
- ขาดความรู้ (Knowledge capacity)
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความสนใจงานพัฒนาเมือง ทำงานแต่ทางด้านการดูแลรักษา

เมืองมากเกินไป

- ระบบการถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น ที่อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบหน่วยงานท้องถิ่นยังไม่สมบูรณ์แบบ

- ความไม่ต่อเนื่องของโครงการ และความไม่ต่อเนื่องทางการเมือง
- ข้อกังวลเกี่ยวกับราคาที่ดินของพื้นที่ที่จะมีการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองนั้นจะสูงขึ้น มีโอกาสทำให้ผลักดันคนจนที่เคยอยู่อาศัย ออกนอกพื้นที่ ทำให้รูปแบบทางวัฒนธรรมบางอย่างหายไป

- ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการนาน
- กฎหมายผ่อนผันให้ผู้มีรายได้น้อยยังไม่ได้บังคับใช้
- ขาดการนำแผนไปปฏิบัติ
- ข้อจำกัดของ PPP ในประเทศไทย

3. วิธีการในการดำเนินงานพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วม

- มองภาพอนาคตของพื้นที่ (วิสัยทัศน์) ที่จะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาที่อยู่อาศัย การพัฒนาคุณภาพชีวิต (ยุทธศาสตร์) จนนำไปสู่ โครงการย่อยต่าง ๆ (แผนรายสาขา)

- ขั้นตอนของโครงการ ในการสำรวจและเก็บข้อมูลในพื้นที่ ทำการศึกษา ค้นคว้า ทำความเข้าใจ สภาพกายภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ศึกษาศักยภาพของพื้นที่และชุมชนนั้น ๆ ศึกษาพัฒนาการและบริบทของพื้นที่ ศึกษานโยบายและการเปลี่ยนแปลงของนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพิจารณาขนาดโครงการที่จะเป็นไปได้

- ตรวจสอบและประเมินระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการในพื้นที่ เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการ

- สำรวจความพร้อมของการมีส่วนร่วมในพื้นที่พร้อมกับการสำรวจกายภาพของพื้นที่ เพื่อนำมาเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์การเลือกพื้นที่ จึงจะได้พื้นที่ที่เหมาะสม และมีความพร้อมในการมีส่วนร่วม โดยอาจเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาหรืออาจเป็นพื้นที่ที่ควรได้รับการส่งเสริมก็ได้

- พิจารณาวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองนั้นเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่นั้นมากน้อยอย่างไร ถ้าโครงการนั้นเป็นประโยชน์ต่อชุมชนมาก ชุมชนก็จะให้ความร่วมมือมาก

- สรรหาหรือแต่งตั้งผู้ประสานงานโครงการ (Co-ordinator) ที่ดี เป็นที่ยอมรับของชุมชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

- จัดสรรผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อจูงใจให้ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาเข้าร่วมโครงการ

- สื่อสารให้ชุมชนเข้าใจ ให้ความรู้แก่ชุมชน และให้ความเคารพต่อคนในชุมชน ควรหาเนื้อหาที่ชุมชนสนใจ ให้ชุมชนสงสัยว่าการเปลี่ยนแปลงจะดีขึ้นจริงหรือไม่ ชุมชนก็จะให้ความร่วมมือ ทั้งนี้ควรใช้เครื่องมือสื่อสารที่เข้าใจง่ายและส่งต่อได้

- ตั้งเป้าหมายสัดส่วนของคนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมให้เป็นคนในพื้นที่มากกว่าคนนอกพื้นที่

- เริ่มต้นกระบวนการมีส่วนร่วม ด้วยการประชาสัมพันธ์ชุมชนให้ได้รับทราบ เข้าใจสถานการณ์ก่อน เพื่อให้เกิดการรับรู้ข่าวสาร

- ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมหลายระดับ ตั้งแต่การเข้ามาร่วมรับฟังอย่างเดียว จนถึงการมีส่วนร่วมเข้ามาช่วยกันคิดและประเมินโครงการ โดยเป็นการมีส่วนร่วมที่ชุมชนไม่ต้องสละเวลาทำมาหากิน แต่มีแรงจูงใจให้ชุมชนต้องการมีส่วนร่วม เช่น ผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ชุมชนจะได้รับจากโครงการ

- สรรหาผู้ที่เป็นส่วนกลางในการสื่อสารของชุมชน หรือผู้นำชุมชน เป็นตัวแทนของชุมชนเข้ามาร่วมคิด ร่วมประชุมเป็นกรรมการในคณะกรรมการของโครงการ หลังจากนั้นจึงจัดการประชุมทั้งชุมชน เพื่อให้เกิดการรับรู้ว่ามีตัวแทนร่วมคิดกันโครงการ และรับข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากการประชุมร่วมกับชุมชนมาพิจารณาดำเนินการต่อไป

- ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรตกลงกันในเป้าหมายของโครงการให้ตรงกัน และเป็นเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อที่จะได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน และผู้ดำเนินการ ว่าภาคส่วนใดหรือใครควรทำอะไร เมื่อไร

และทำอะไร โดยสามารถแบ่งเป้าหมายและขั้นตอนดำเนินการเป็นลำดับย่อยได้ โดยคำนึงถึงผลทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืนของเมือง

- กำหนดองค์ประกอบพื้นที่ในการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง ให้ครบทั้งพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพื่อการมีอาชีพ พื้นที่ทางสังคมและวิถีชีวิต พื้นที่เพื่อคุณภาพชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยตอบสนองทั้งมิติทางกายภาพและมิติทางสังคมเศรษฐกิจ

- ดำเนินการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA - Strategic Environmental Assessment) ในการวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง รวมทั้งดำเนินการประเมินผลกระทบเบื้องต้นของโครงการ (IEE - Initial Environmental Examination) และประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA - Environmental Impact Assessment) ในการดำเนินโครงการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง ซึ่งการดำเนินการเพื่อสิ่งแวดล้อมทั้งสามอย่างนี้มีการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอยู่ในขั้นตอนการประเมินอีกด้วย

- กำหนดตัวชี้วัด การฟื้นฟูเมืองที่ต้องการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย เช่น

- จำนวนหรือร้อยละที่เหมาะสมของผู้อยู่อาศัยกลุ่มเดิมและกลุ่มใหม่
- สัดส่วนที่ครบถ้วนและเหมาะสมของผู้ที่อยู่อาศัยแบ่งตามรายได้กลุ่มประชากรในพื้นที่
- ทุกคนได้มีที่อยู่อาศัยที่สอดคล้องกับรายได้
- ความสามารถในการเดินทางไปทำงานภายในเวลา 1 ชั่วโมง
- พื้นที่รองรับกิจกรรมทางสังคม
- สาธารณูปการ บริการพื้นฐาน เช่น โรงเรียน วัด
- พาณิชยกรรมในพื้นที่

- หาแหล่งทุนงบประมาณจากภาครัฐ ภาคเอกชน รวมกลุ่มจัดตั้งสหกรณ์ กองทุนสนับสนุนการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมือง

- มีการทำงานร่วมกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานของเมือง อาจจัดตั้งบริษัทจำกัดเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน

- สร้างกลุ่มเครือข่ายและการใช้ทรัพยากรร่วม **Networking & Sharing** สนับสนุนข้อมูลและแหล่งเงินทุน

- ใช้แบบจำลองธุรกิจ **Business Model** ผลักดันให้โครงการสำเร็จ

- ใช้เครื่องมือกฎหมายตามที่มีอยู่ เช่น ผังเมืองเฉพาะ การจัดรูปที่ดิน การจัดสรรที่ดิน

- สร้างกระบวนการติดตามระหว่างดำเนินการโครงการ ได้แก่ การใช้การมีส่วนร่วมของไตรภาคี คือ ตัวแทนชุมชน เจ้าของโครงการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เช่น ท้องถิ่น เทศบาล สถาบันการศึกษา)

- ให้สถาบันการศึกษานับสนุนความรู้ วิธีการ และช่วยวางแผน

4. นวัตกรรม

- การสร้างมิติทางสังคม การใช้นวัตกรรมทางสังคมในการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง
- การให้ท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งโครงการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมือง จัดตั้งบริษัทจำกัดเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน
- การเคหะแห่งชาติหรือสถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานช่วยให้ข้อมูลแก่ชุมชนหรือภาคส่วนในพื้นที่ให้ริเริ่มและดำเนินการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองได้เอง
- ความยืดหยุ่นของโครงการ สามารถปรับตัวได้กับปัจจัยหลายด้าน เช่น พลวัตของสังคม นโยบายของภาครัฐ และสภาพการณ์ที่ไม่ได้คาดหมาย
- การจัดการเรียนการสอนเรื่องการฟื้นฟูเมืองในพื้นที่จริงให้แก่นักศึกษา
- การสร้างความรู้ (Knowledge capacity) ด้านการฟื้นฟูเมือง
- การกำหนดพื้นที่ที่ต้องการทำให้เกิดการฟื้นฟูเมืองอยู่ในผังเมืองรวมหรือผังเฉพาะ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการจัดทำผังเมือง
- การร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานของเมือง
- การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment) ในการวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง
- การสร้างกลุ่มเครือข่ายและการใช้ทรัพยากรร่วม Networking & Sharing
- การใช้แบบจำลองธุรกิจ Business Model



รูปที่ 2 การสังเคราะห์ผลการวิจัยโดยภาพรวม

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งเน้นที่กระบวนการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองที่มีส่วนร่วมในประเทศไทย โดยวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 8 ท่าน ผลการวิจัยได้นำเสนอแง่มุมหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรค และวิธีการดำเนินงานที่มีส่วนร่วม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ปัจจัยความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่าการเลือกพื้นที่โครงการที่มีศักยภาพและความพร้อมในการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะช่วยให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การมีเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจนยังช่วยเพิ่มความเข้มแข็งให้กับการดำเนินงานโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาโดย Konsti-Laakso & Rantala (2018) ที่ระบุถึงความสำคัญของความเชื่อมั่น และการมีเป้าหมายร่วมกันในการสร้างความยั่งยืนของเมือง

ปัญหาและอุปสรรค ปัญหาหลักที่พบคืองบประมาณที่สูงและการขาดองค์กรหลักที่จะรับผิดชอบในการพัฒนาเมือง ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานมีข้อจำกัด เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Bates (2010) ที่ได้ระบุว่าข้อจำกัดทางการเงินและการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาเมือง

วิธีการดำเนินงาน การใช้วิธีการที่มีส่วนร่วมจากชุมชนในทุกขั้นตอนของโครงการช่วยให้โครงการได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ และช่วยลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน เทคนิคเหล่านี้รวมถึงการให้

ความรู้และสื่อสารข้อมูลอย่างเปิดเผยกับชุมชน ตรงกับคำแนะนำของ Dai et al. (2022) ที่ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาโครงการพื้นฐานของเมือง

นวัตกรรมในการพัฒนาเมือง การใช้นวัตกรรมทางสังคมและการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและท้องถิ่นในการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การใช้ **Business Model** ในการดำเนินงานที่ได้รับความสนับสนุนจากการศึกษาของ Leland & Read (2013) ที่ระบุว่าการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและนวัตกรรมในการพัฒนาเมืองได้

ผลการวิจัยนี้ช่วยให้เข้าใจว่าการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองที่มีความยั่งยืนนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านี้กับนโยบายและแนวปฏิบัติที่มีอยู่เป็นสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงกระบวนการพัฒนาเมืองให้ตอบสนองความต้องการของประชากรในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การพัฒนาทรัพยากรบุคคลและเครือข่าย สถาบันการศึกษาควรมีบทบาทในการสนับสนุนความรู้ วิธีการ และการวางแผน รวมถึงการสร้างเครือข่ายและการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างภาคส่วน

การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การสร้างแผนผังเมือง การใช้การศึกษาและวิเคราะห์ **Business Model** และการกำหนดพื้นที่ในผังเมืองให้เอื้อต่อการพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โครงการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองต้องเริ่มต้นด้วยการกำหนดเป้าหมายร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจนและสร้างความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความต้องการและเป้าหมายที่จะบรรลุ

การเลือกพื้นที่และการมีส่วนร่วม ควรเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาและฟื้นฟู ซึ่งมีความพร้อมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคนในพื้นที่เอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วน ควรมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเช่นการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการลงทุนที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน

การประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ (SEA) และการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA) ควรนำมาใช้ในทุกโครงการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง เพื่อให้แน่ใจว่าโครงการมีการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

การมีผู้ประสานงานที่ดี การมีผู้ประสานงานที่มีความสามารถและได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนจะช่วยให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างราบรื่น สามารถจัดสรรประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

การให้ข้อมูลที่ถูกต้องและโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริงและการให้ความรู้กับชุมชนเกี่ยวกับโครงการจะช่วยสร้างความเข้าใจและความร่วมมือจากชุมชน รวมถึงสร้างความน่าเชื่อถือในการดำเนินโครงการ

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ควรมีการสร้างกระบวนการที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เช่น การประชุมร่วมกัน การกำหนดตัวแทนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การปรับปรุงเทคนิคการเก็บข้อมูล การใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเต็มที่ หรือการใช้กลุ่มโฟกัส อาจช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและความเข้าใจในความต้องการและปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริงได้ดียิ่งขึ้น

การขยายพื้นที่วิจัย การสำรวจและเปรียบเทียบพื้นที่การพัฒนาเมืองในหลายภูมิภาคของไทย เพื่อทำความเข้าใจว่าสถานการณ์และความท้าทายแตกต่างกันอย่างไรในแต่ละพื้นที่

การประเมินผลกระทบระยะยาว การศึกษาผลกระทบระยะยาวของโครงการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง ทั้งในด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความยั่งยืนของโครงการ

การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ การนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อช่วยในการวางแผนและการตัดสินใจในการพัฒนาเมือง

การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้นในทุกขั้นตอนของโครงการ เพื่อให้ชุมชนมีบทบาทและรับผิดชอบร่วมกับผลลัพธ์ของโครงการ

การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรบุคคล การฝึกอบรมและเพิ่มพูนความรู้ให้กับทีมงานและผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนและดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาเมือง การฟื้นฟูเมืองด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเมือง ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากการเคหะแห่งชาติ

เอกสารอ้างอิง

- การเคหะแห่งชาติ. (2562). *โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาเมือง การฟื้นฟูเมืองด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเมือง*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Bates, T. (2010). Alleviating the financial capital barriers impeding business development in inner cities. *Journal of the American Planning Association*. 76 (3), 349-362. <https://doi.org/10.1080/01944363.2010.488717>
- Bogner, A., Littig, B., & Menz, W. (2009). *Interviewing experts*. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1057/9780230244276>
- Dai, L., Han, Q., de Vries, B., & Wang, Y. (2022). Exploring key determinants of willingness to participate in EIA decision-making on urban infrastructure projects. *Sustainable Cities and Society*. 76 (103400), 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.scs.2021.103400>
- Gartmeier, M., Bauer, J., Gruber, H., et al. (2008). Negative knowledge: Understanding professional learning and expertise. *Vocations and Learning*, 1, 87–103. <https://doi.org/10.1007/s12186-008-9006-1>
- Konsti-Laakso, S., & Rantala, T. (2018). Managing community engagement: A process model for urban planning. *European Journal of Operational Research*. 268 (3), 1040-1049. <https://doi.org/10.1016/j.ejor.2017.12.002>
- Krueger, R. A., & Casey, M. A. (2015). *Focus groups: A practical guide for applied research* (5th ed.). SAGE.
- Leland, S., & Read, D. C. (2013). Representative bureaucracy, public-private partnerships, and urban development. *Journal of Place Management and Development*. 6 (2), 86-101. <https://doi.org/10.1108/JPMD-04-2012-0015>
- Minichiello, V. (1995). *In-depth interviewing: Principles, techniques, analysis* (2nd ed.). Longman. <https://archive.org/details/indepthinterview0000unse>
- Robinson, O. C. (2014). Sampling in interview-based qualitative research: A theoretical and practical guide. *Qualitative Research in Psychology*. 11 (1), 25–41. <https://doi.org/10.1080/14780887.2013.801543>